

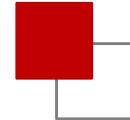
**HRVATSKI ZAVOD ZA ZAŠTITU ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU**

*Croatian Institute for Health Protection and Safety at Work*



# **Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima**

*Prim.dr.sc. Ana Bogadi-Šare, dr.med.*

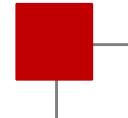


# *Opasne radne tvari*

---

Kemikalije/kemijske tvari koje mogu imati djelovanja:

- zapaljivo i eksplozivno
- nagrizajuće
- nadražujuće
- fibrogeno
- alergogeno
- otrovno
- karcinogeno
- mutageno
- reprotoksično



# Opasne radne tvari

**zapaljive i eksplozivne tvari**

ozljede

opekline

**nagrizajuće tvari  
- korozivi**

kontakt s  
okom

ozljeda oka

kontakt s  
kožom

kemijska opekлина

iritacija (razriješene)

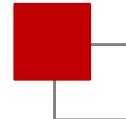
udisanje

iritacija dišnog sustava

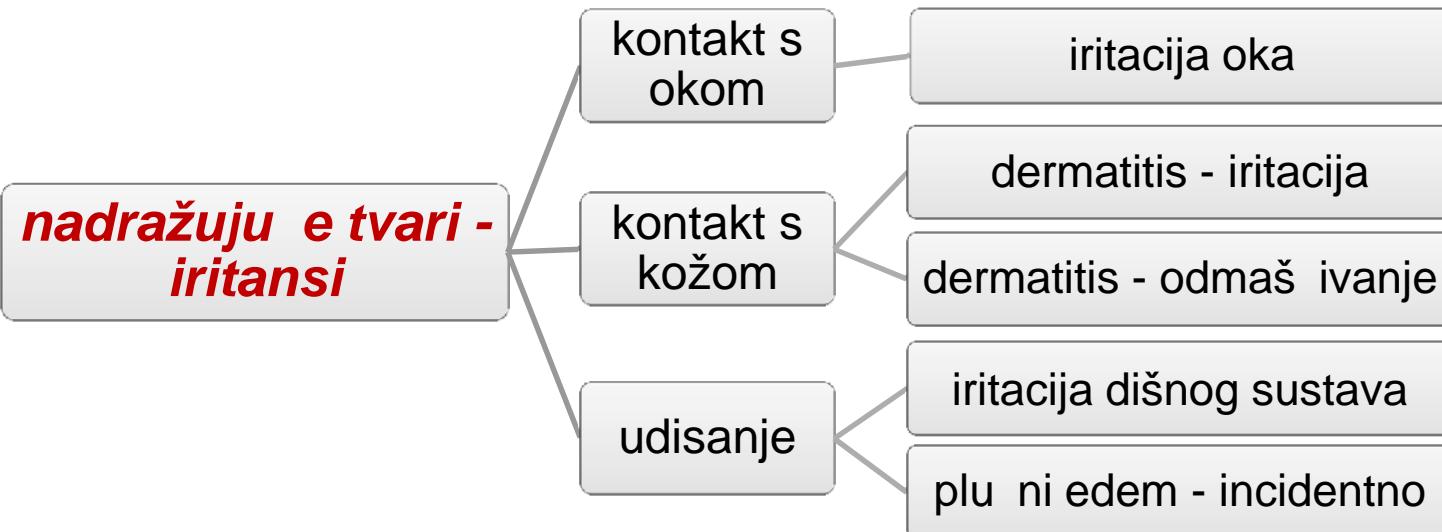
plužni edem

Najčešće:

- incidentno
- posljedica ima karakter ozljede

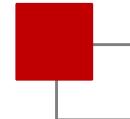


# Opasne radne tvari

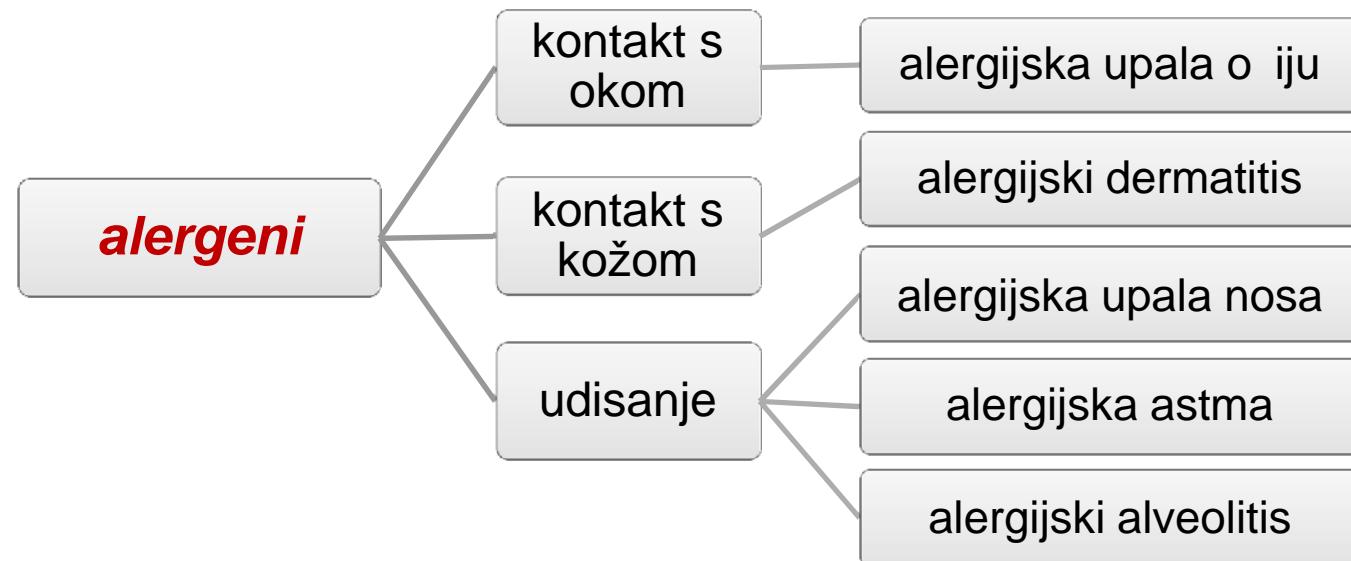


Naj eš e:

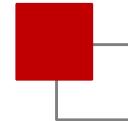
- nakon dugotrajnog izlaganja i ponavljaju ih kontakata
- posljedica ima karakter bolesti



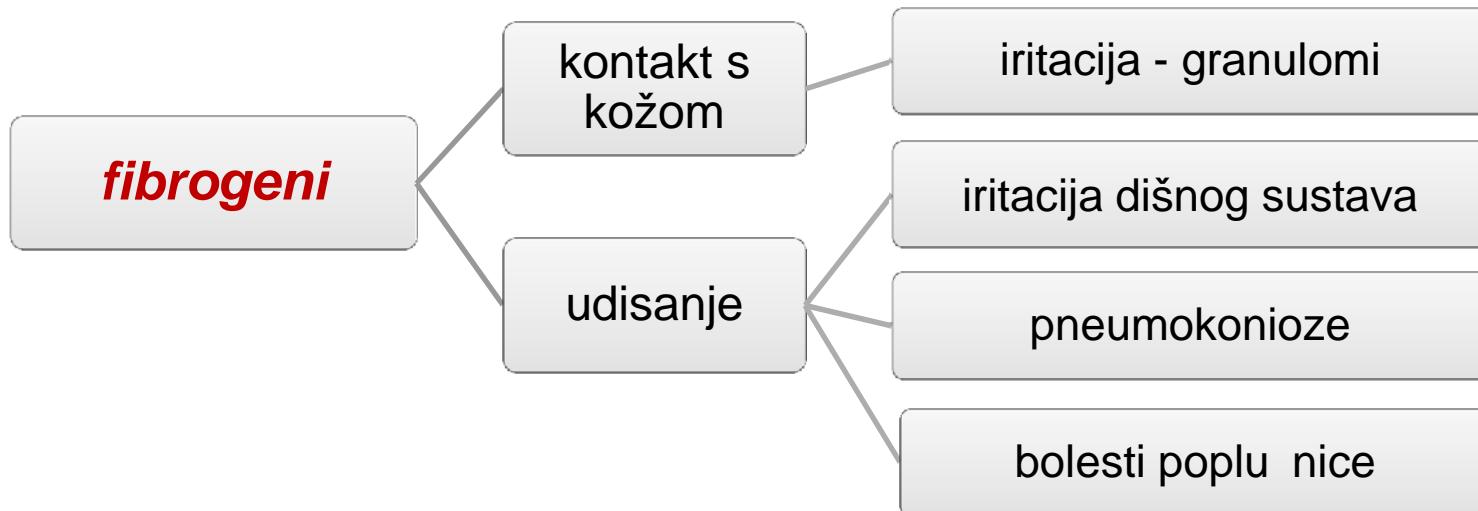
# Opasne radne tvari



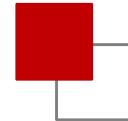
- nakon dugotrajnog izlaganja i ponavljaju ih kontakata
- posljedica ima karakter bolesti



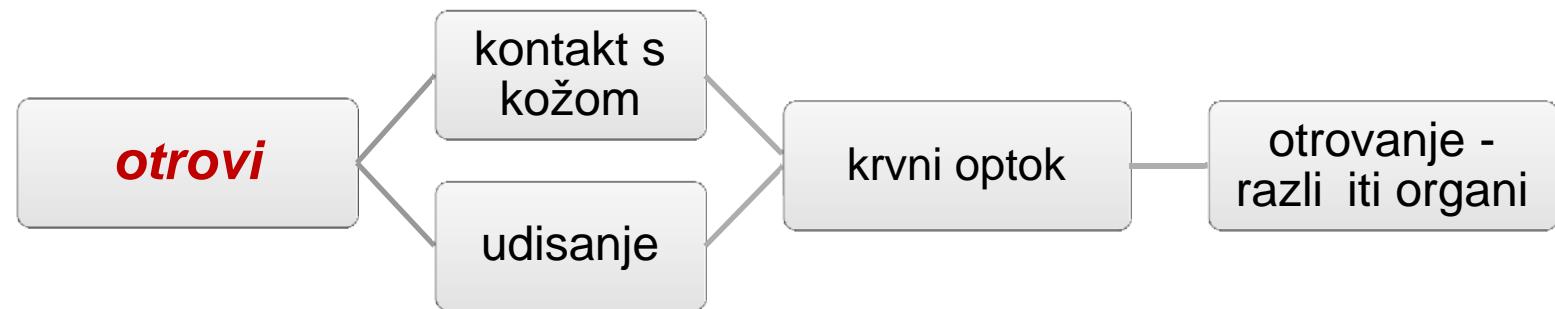
# Opasne radne tvari



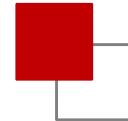
- nakon dugotrajnog izlaganja i duge latencije
- posljedica ima karakter bolesti



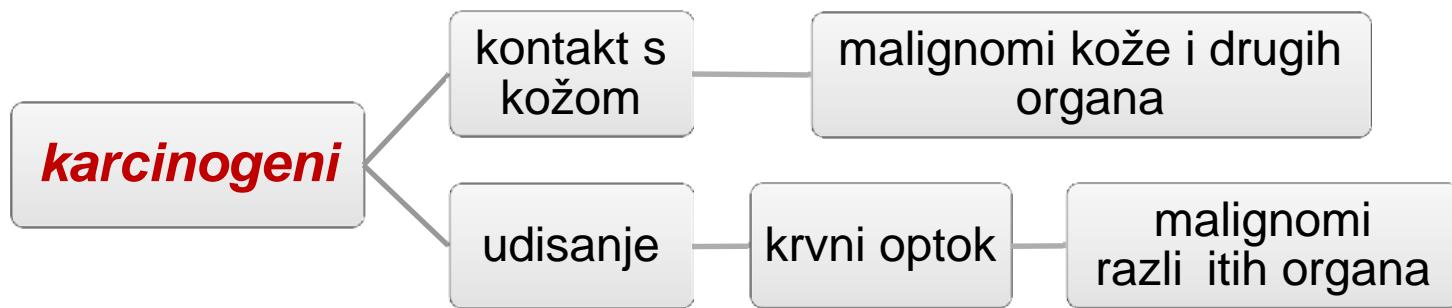
# Opasne radne tvari



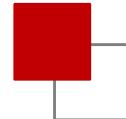
- nakon dugotrajnog izlaganja
- posljedica ima karakter bolesti



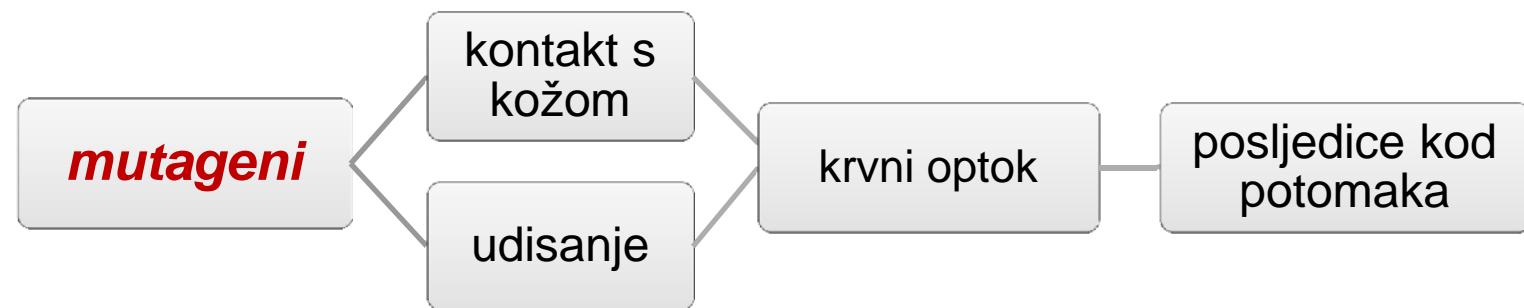
# Opasne radne tvari



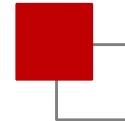
- nakon dugotrajnog izlaganja i duge latencije
- posljedica ima karakter bolesti



# Opasne radne tvari



- nakon dugotrajnog izlaganja

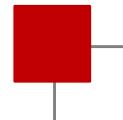


# Opasne radne tvari

**reprotoksi ne  
tvari**



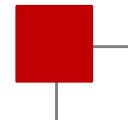
- nakon dugotrajnog izlaganja
- u vrijeme trudnoće



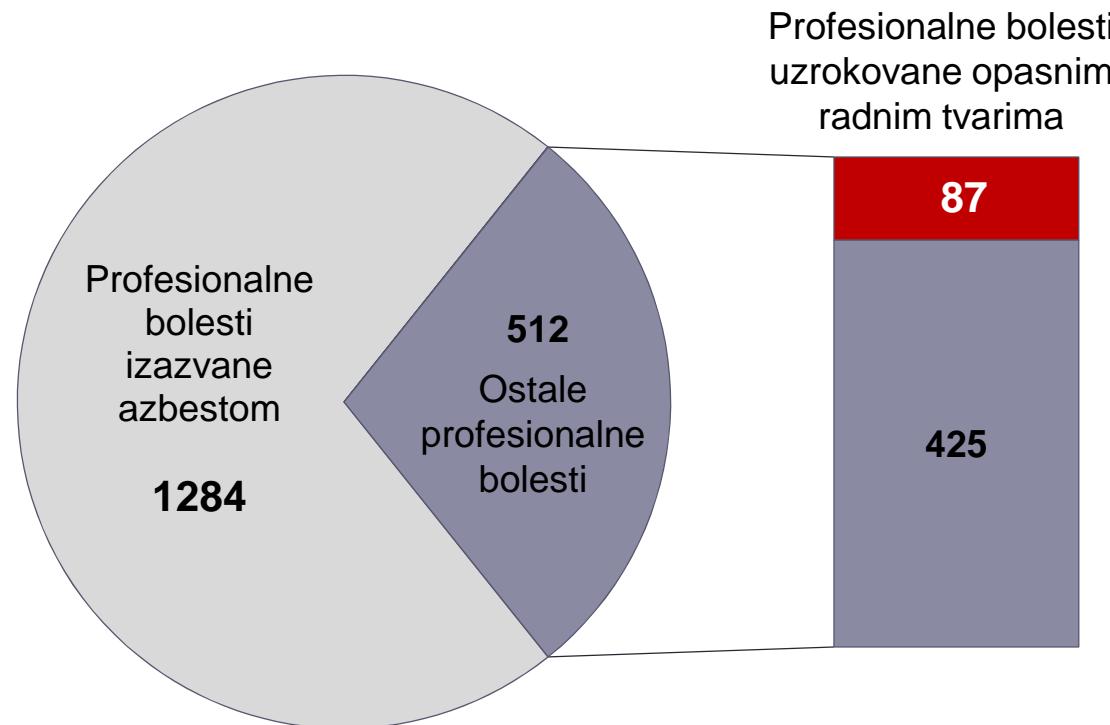
# Profesionalne bolesti

Registrar profesionalnih bolesti HZZSR-a: 2008. – 2014.

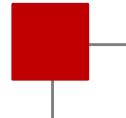
Godina	Ukupan broj profesionalnih bolesti	Profesionalne bolesti izazvane azbestom	Ostale profesionalne bolesti	Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima
2008.	193	82	111	18
2009.	195	119	76	12
2010.	238	168	70	15
2011.	488	435	53	13
2012.	305	237	68	10
2013.	209	137	72	9
2014.	168	106	62	10
Ukupno	1796	1284	512	87



# Profesionalne bolesti

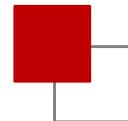


Registrar profesionalnih bolesti HZZSR-a: 2008. – 2014.

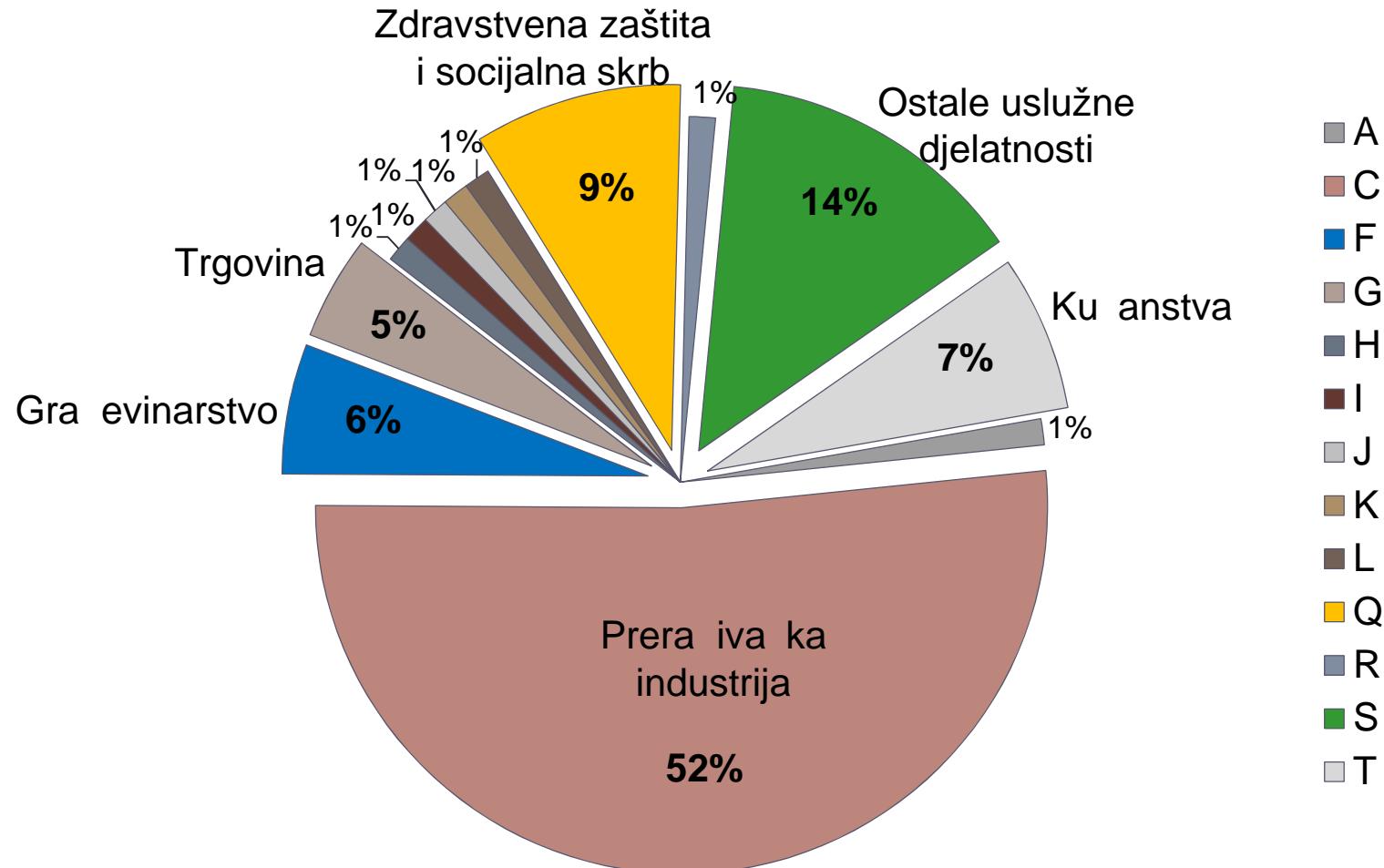


# Profesionalne bolesti i gospodarstvene djelatnosti

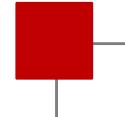
	NKD	Ukupan broj	PB - azbest	Ostale PB	Opasne rad. tvari
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	144	2	142	1
B	Rudarstvo i vađenje	2		2	
C	Prerađivačka industrija	1357	1234	123	45
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1		1	
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom	7	4	3	
F	Građevinarstvo	40	22	18	5
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila	10	3	7	4
H	Prijevoz i skladištenje	22	11	11	1
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2		2	1
J	Informacije i komunikacije	16		16	1
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	6		6	1
L	Poslovanje nekretninama	4		4	1
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti				
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti				
O	Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	39		39	
P	Obrazovanje	16		16	
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	96	1	95	8
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	6		6	1
S	Ostale uslužne djelatnosti	23	7	16	12
T	Djelatnosti kućanstva kao poslodavca	5		5	6
U	Djelatnosti izvan teritorijalnih organizacija i tijela				
	Ukupno	1796	1284	512	87



# Profesionalne bolesti i gospodarstvene djelatnosti



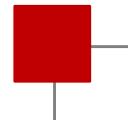
Registrar profesionalnih bolesti HZZZSR-a: 2008. – 2014.



## Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima

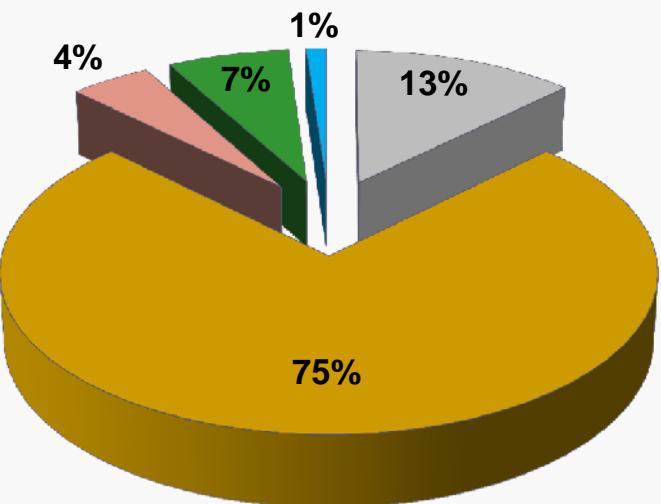
Opasne radne tvari	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Ukupno
Zapaljive i eksplozivne								
Nagrizajuće								
<b>Nadražujuće</b>		2	1		3	3	2	11
<b>Alergogene</b>	18	6	14	9	6	5	7	65
<b>Fibrogene</b>				2	1	1		4
Azbest	73	109	160	422	233	130	100	1227
<b>Otrovne</b>		4		2				6
<b>Karcinogene</b>							1	1
Azbest	9	10	8	13	4	7	6	57
Mutagene								
Reprotoksine								

Registar profesionalnih bolesti HZZZSR-a: 2008. – 2014.

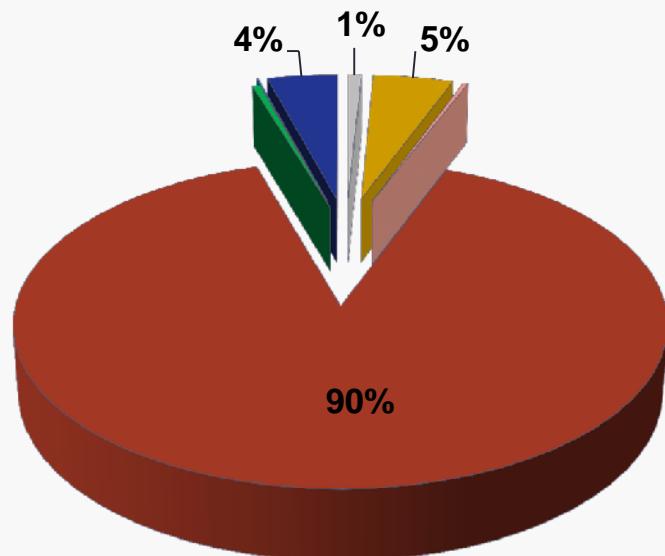


# Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima

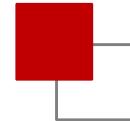
- bez bolesti izazvanih azbestom



- s bolestima izazvanim azbestom



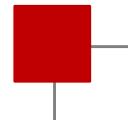
■ Nadražujuće      ■ Alergogene      ■ Fibrogene      ■ Otvorne      ■ Karcinogene  
■ Fibrogene – Azbest      ■ Karcinogene – Azbest



# Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima i ciljni organi

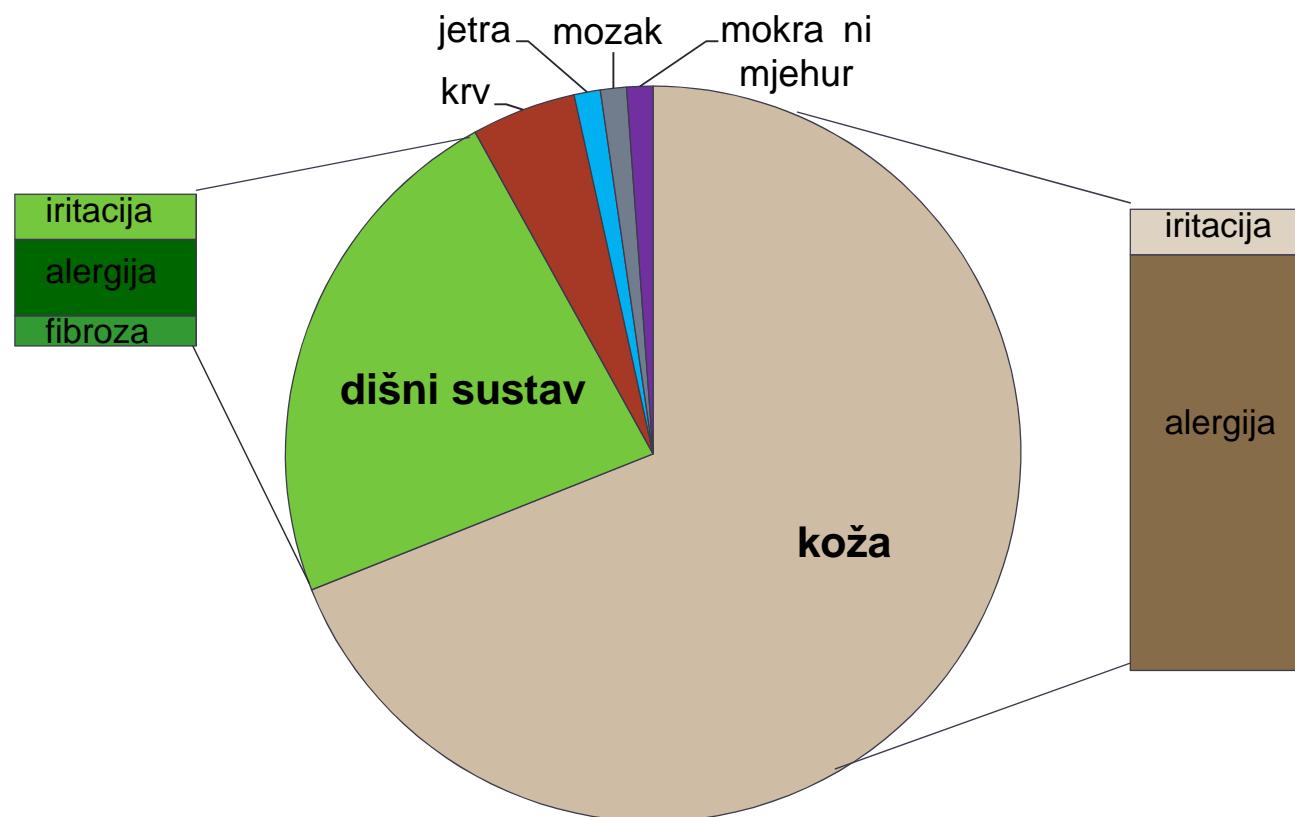
Opasne radne tvari	Broj profesionalnih bolesti					
	Koža	Dišni sustav	Krv	Jetra	Mozak	Mokra ni mjeđur
Nadražujuće	5	6				
Alergogene	55	10				
Fibrogene		4+ 1227-Azbest				
Otrovne			4	1	1	
Karcinogene		57-Azbest				1

Registar profesionalnih bolesti HZZZSR-a: 2008. – 2014.

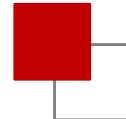


# Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima i ciljni organi

- bez bolesti izazvanih azbestom

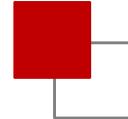


Registrar profesionalnih bolesti HZZZSR-a: 2008. – 2014.

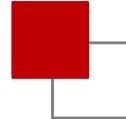


## *Profesionalne bolesti uzrokovane opasnim radnim tvarima i uzročnici*

<b>Opasne radne tvari</b>	<b>Nadražuju e</b>	<b>Alergogene</b>	<b>Fibrogene</b>	<b>Otrovne</b>	<b>Karcinogene</b>
Guma		10			
Epoksiđi		18			
Akrilati		2			
Kovine		8		4	
Lateks		5			
Prašine		4	4+ 1227(Azbest)		57(Azbest)
Lijekovi		3			
Frizerske boje		14			
Konzervansi		1			
Iritativni spojevi	10				
Organska otapala	1			1	
Organski spojevi				1	1



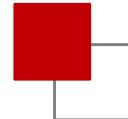
## *Zašto ima malo profesionalnih bolesti uzrokovanih opasnih radnim tvarima?*



## *Zašto ima malo profesionalnih bolesti uzrokovanih opasnih radnim tvarima?*

---

- neinformiranost radnika o mogu im profesionalnim bolestima
- nemotiviranost radnika za pokretanje postupka dokazivanja profesionalne bolesti
  
- poteško je u postupku dokazivanja
  - nemogunost utvrivanja izloženosti opasnim radnim tvarima: nepostojanje rezultata mjerenja, nepouzdani podaci mjerenja, nepouzdani podaci o trajanju izloženosti
  - poteško je pri dijagnosticiranju bolesti: nemogunost potvrivanja opasne tvari u biološkom materijalu, neinformiranost liječnika, dugo ekanje na pretrage, participacija

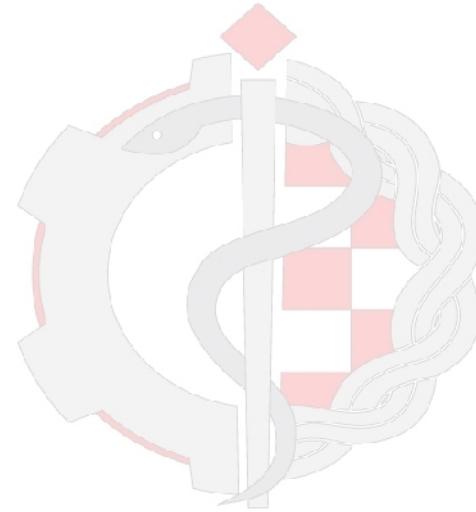


# Što se može učiniti?

## **Stručnjaci zaštite na radu Poslodavci Predstavnici radnika**

- utvrđivanje izloženosti opasnim radnim tvarima:
  - adekvatna procjena rizika
  - identifikacija opasnih radnih tvari
  - mjerjenja obavljena na stručan način
  - točno utvrđivanje načina i trajanja izloženosti
- informiranost radnika o mogućim profesionalnim bolestima
  - osposobljavanje za rad na siguran način
  - informiranje i edukacija radnika

# Što se može učiniti?



Hrvatski zavod za zaštitu  
zdravlja i sigurnost na radu  
[www.hzzsr.hr](http://www.hzzsr.hr)  
e-mail: [hzzsr@hzzsr.hr](mailto:hzzsr@hzzsr.hr)